

Zăveasa Adormirii Maicii Domnului din 1485.

(Cf. Tafrali, p. 40—41 și pl. XXVI).

Fondul era o mătase albastru închis. Urme se mai văd în jurul inscripțiilor. Acum este înlocuit cu o stofă nouă, oțelie, ceea ce slăbește mult tonalitatea întregului vâl.

Toți cei veniți la îngroparea Mariei sînt îmbrăcați în aur; unele părți de haine sînt totuși argintii (mai ales la Sf. Pavel, la Sf. Petru și la ovrei) sau verzi. Arhieriei ce se văd la colțuri pe cel din urmă plan poartă veșminte roșii sau verzi; toți au un omofor argintiu cu cruci de aur. Maforul Fecioarei este auriu iar haina ei castanie. Maria zace pe un pat înalt roșu; are sub dînsa un covor argintiu tăiat de dungi roșii, iar capul ei stă pe o pernă verde, roșie și aurie. Fire verzi sau roșii înseamnă cutele hainelor. Fețele unor sfinți sînt frumoase; bărbile sînt lucrate mai toate cu fire de mătase albastru închis, dar unele sînt încărunțite. Acoperișurile ce se văd în depărtare sînt cusute cu mătase roșie, amestecată cu fire de aur.¹⁰

Nr. 71

Zăveasa Bunei Vestiri.

Textul însemnării de pe acest vâl a fost redat de Tafrali (p. 41 și pl. XXVII). Nu avem de îndreptat decît *ИСТНОН ЮН* în loc de *ИСТНОН ИЮН*. Tot așa, deși era loc destul pentru o din întia silabă a cuvîntului voevod, (fiul lui Bogdan voevod), s-a cusut numai *ВЕВОДН*, nu *КОВЕВОДН*.

Această zăveasă e datată numai din 13 iunie, fără însemnarea anului. Ținînd seama însă pe de o parte că vâlul cu Înălțarea este din 15 martie 1484 iar cel cu Adormirea din 5 mai 1485, iar pe de altă parte de unitatea de stil a acestor trei vâluri care implică același artist, credem logic ca poala cu Buna Vestire să fi fost făcută înaintea celorlalte două, întrucît liturgic vorbind Buna Vestire se serbează la 25 martie. Întrucît după facerea vâlului cu Înălțarea s-a scurs poate un an de zile (cam 14 luni) pînă a fost gata zăveasa înfățișînd Adormirea, credem că vâlul cu Buna Vestire a trebuit să fie lucrat înaintea lor, pe semne în 1483. Este desigur doar o ipoteză logică.

Cît privește lămuririle date de Tafrali, le vom îmbogăți cu următoarele: Cusăturile au fost lucrate pe o mătase albastră, azi foarte prăpădită, sub care se vede o pînză de in albăstruie.

Maica Domnului și arhanghelul Gavriil sînt îmbrăcați cu o rochie verde și obișnuita manta de aur. Incălțările Fecioarei sînt stacojii, iar trimisul ceresc e desculț. Tot de aur sînt mantalele împăraților și proorocilor David și Solomon; aceea a tatălui e căptușită cu roșu; fiul are un veșmînt verde. Cununile lor sînt

¹⁰ Vezi și observațiile pătrunzătoare ale lui G. Millet, *op. cit.*, p. 81—82 (unele asemănări cu vâlul de mormînt al Mariei de Mangup) și pl. CLXIV și CLXIII.